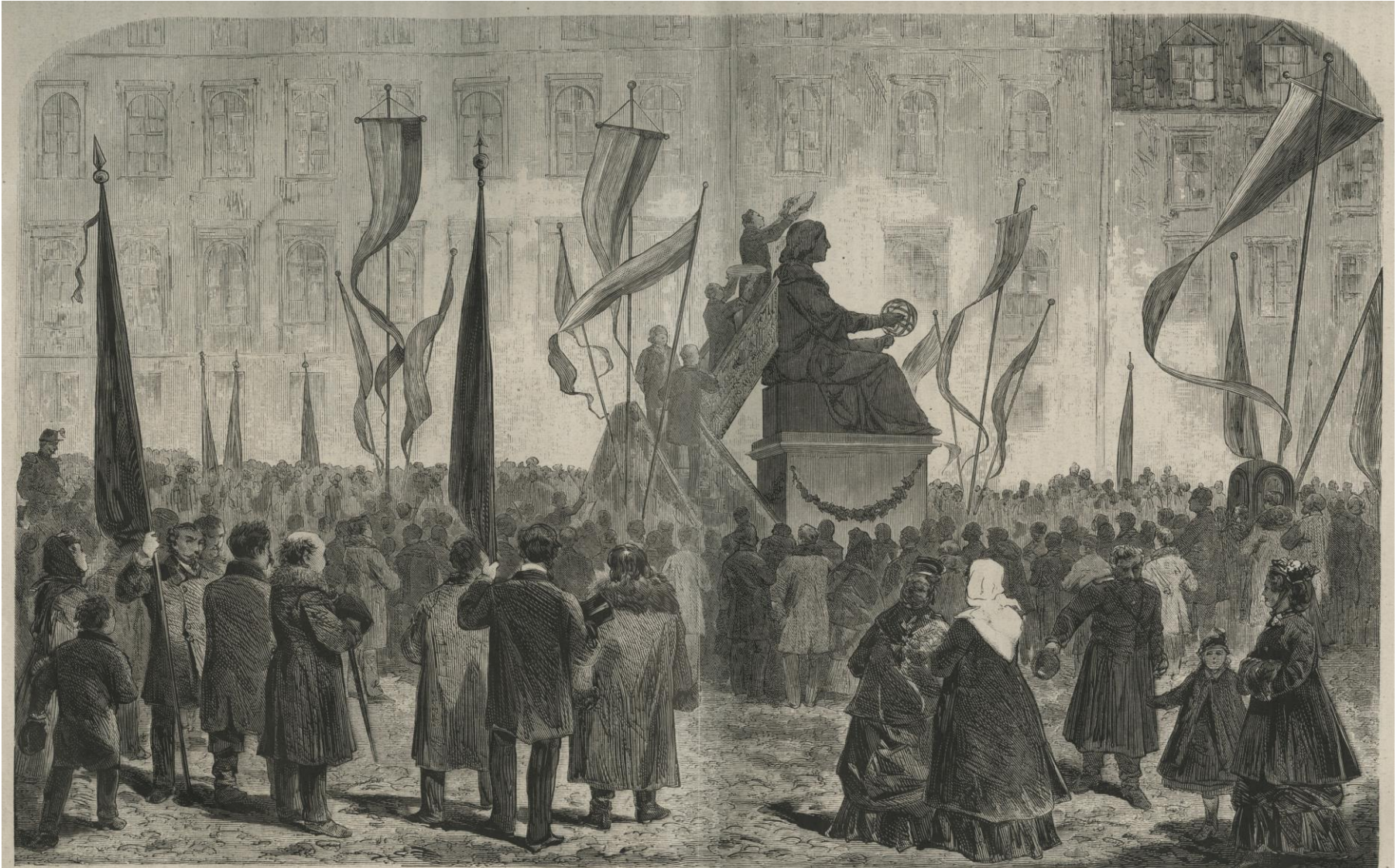

Marzena Królikowska-Dziubecka, Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata
Ryciny nowożytnie jako wzór wizerunków Mikołaja Kopernika w
dziewiętnastowiecznych malarstwie i rzeźbie.

Uwieszczenie pomnika Kopernika w Warszawie d. 19 lutego 1873 r. (Rysował Ks. Pillati).

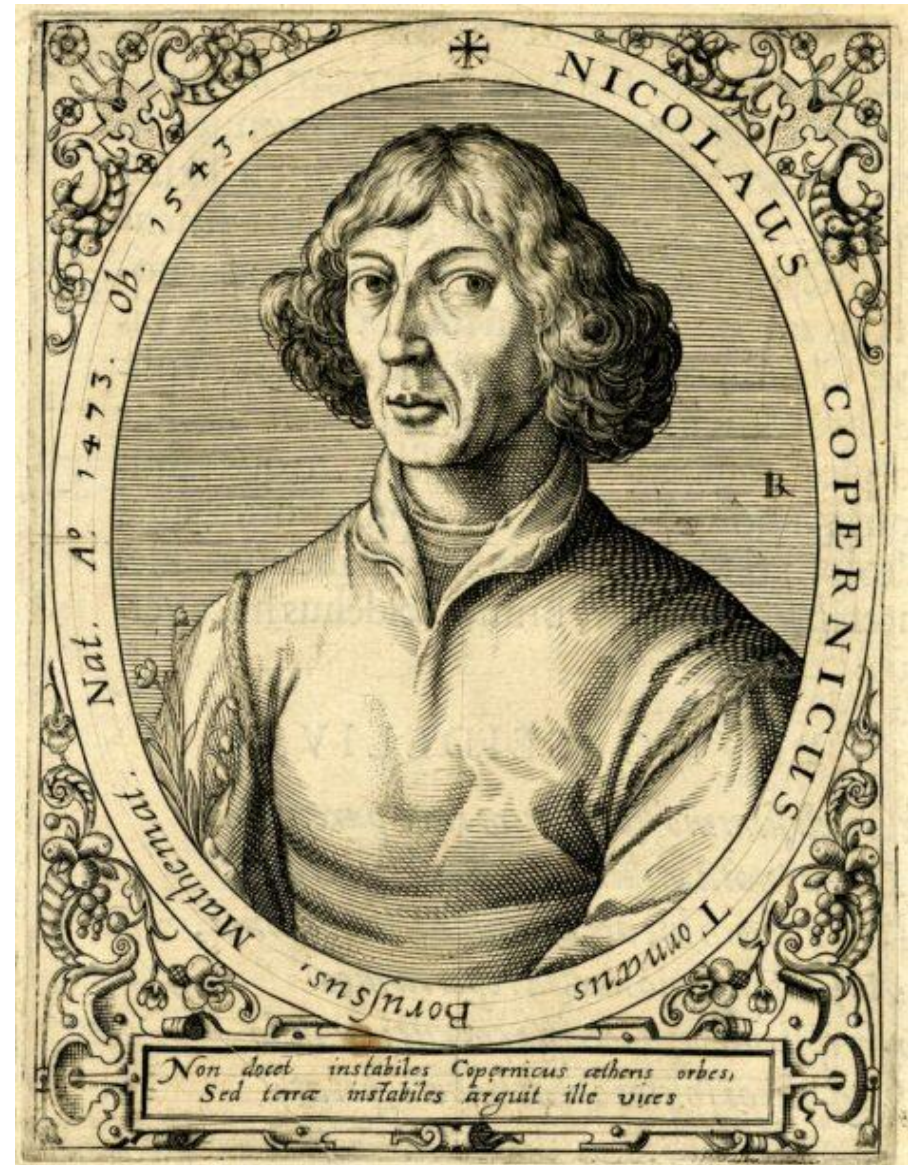
Zegar astronomiczny we wnętrzu Katedry NMP w Strasburgu z lat 1571-74

Nicolaus Reusner (1545-1602), *Icones sive Imagines Virorum Literis Illustrium*, Argentorati 1587, drzeworyt

**Théodore de Bry (1528-1598), Jean Jacques Boissard (1528-1602),
Icones Quinquaginta Virorum..., Francoforti 1597; Robert Boissard,
Nicolaus Copernicus, miedzioryt**

NICOLAUS COPERNICVS
Turonus, Mathematicus.

NICOLAUS Copernicus Torunum in Borussia patriam nactus, anno 1473. in Mathematicis studiis adeo excelluit, ut in suo genere quo nimirum Aristarchi Paradoxa secutus fuit, facile princeps habendus sit. Aristarchi enim Samij istius Paradoxa amplexus Terram mobilem, Solem in medio uniuersi immobilem non tam re & veritate, quam specie quadam, & ut suam doctrinam saluaret, solertissimus constituit. Præter studium Mathematices fuit vir insigni pietate, virtute spectata, & morum humanitate summa præditus. Is dum annum iam septuagesimum ageret, tandem satur vitæ laborumq; ex hac mundi instabilitate, ad immotam illam cœlestemque æternæ lucis contemplationem volens concessit anno 1543. Scripsit Reuolutionum libros, quibus terram moueri asseritur.

Rr 2 Fecit

316 NICOL. COPERNICVS.
Fecit & Canonem triangulorum cū tabula, &c.
Ornarunt eum suis elogiis:

NICODEMVS FRISCHLINVS.

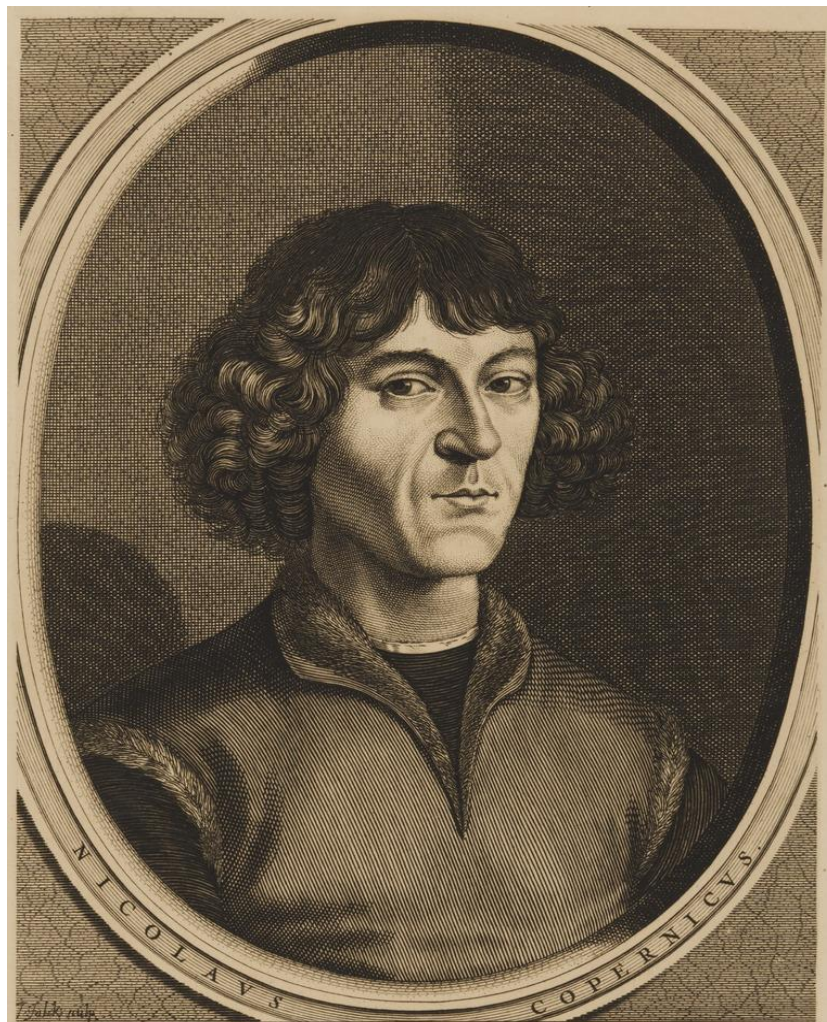
Quem cernis viuo retinet Copernicus ore
Cui decus eximium formæ par fecit imago,
Osrubeum, pulchriq; oculi, pulchriq; capilli,
Cultaque Apellas imitantia membra figuras.
Illum scrutanti similem, similemque docenti
Aspiceres, qualis fuerat cum sydera iussit
Et cœlum constare loco, terramque rotari
Finxit, & in medio mundi Titana locauit.

BRVNO SEIDELIVS.

Arctoo mea clara fuit doctrina sub axe:
Est ubi Sarmatico Prussia iuncta solo.
Ipse noua cœli motus ratione notavi:
Certior hæc prisca regula nostra fuit.
Omnibus at doctis hæc fundamenta probavi:
At mea te quedam nunc Paradoxa mouent.

**Jeremiasz Falck (ok.1610-1664 lub 1677), *Nicolaus Copernicus*,
ok.1646, miedzioryt, stan II**

*Naturæ novus iste faber fuit, æthera, terras
Restituit magna cum ratione senex.
Quam calcamus humum, mediis suspendit in astris,
Et Luna comites altius ire cupit.
Mercurius præcis migrat de sedibus, ipse
Immensæ mediæ Cynthiae orbis habet.
Hunc circum raptamur et omnis machina mundi.*

*Immotæque hominum quilibet igne calet.
Inversa est rerum facies, humana quid ultra
Mens quærat? hic nostri terminus ingeni est.
Cuncta tibi constant, lucis noctesque, minorque
Est labor, hoc caelos constituisse modo.
Confudit mundum Ptolemæus gentibus, unus
Hic rerum potuit reddere, quis potior?
Basileæ.*

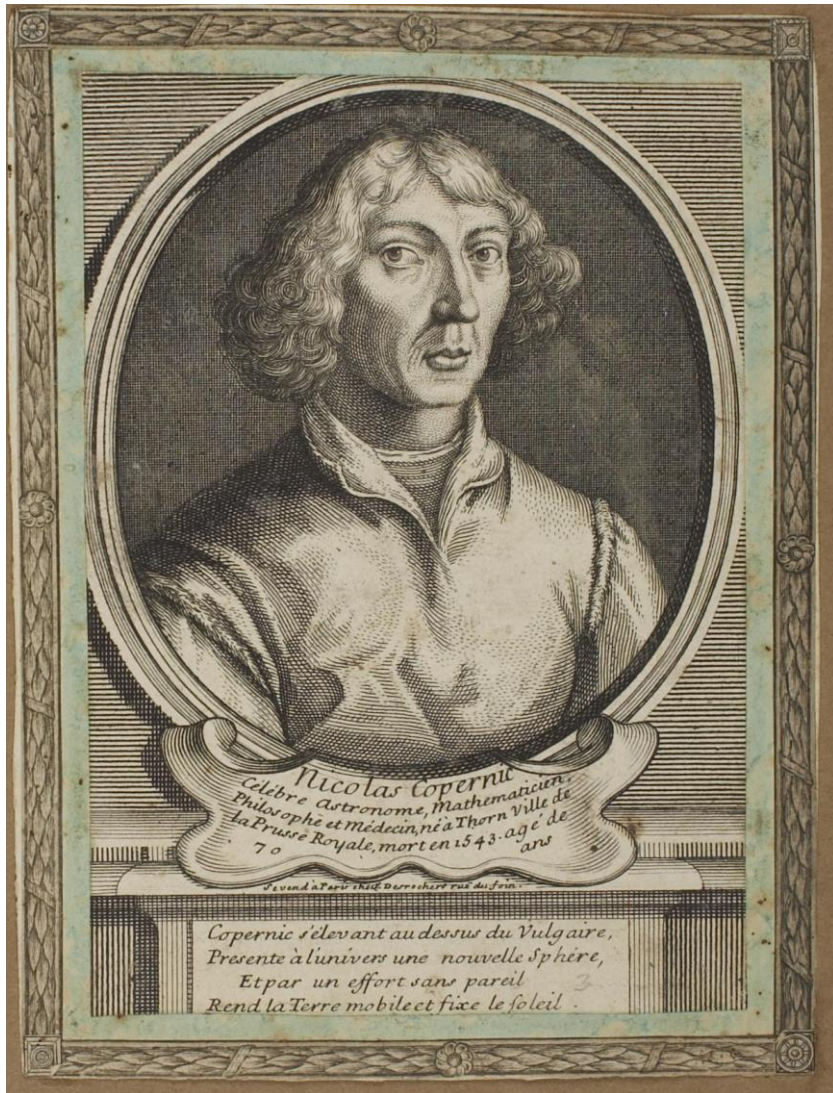
Jacob van Meurs (1630-1680), *Nicolaus Copernicus*, 1654, miedzioryt; A.C.Pinx., C.B. Sculp., *Nicolas Copernic*, wyd. Michel Odieuvre(1687-1756), lata 1733-1741, miedzioryt, akwaforta(?)

**Marcello Bacciarelli (1731-1818), Mikołaj Kopernik, 1781-1782,
Zamek Królewski w Warszawie;
Karl Friedrich Minter (1780-1847), *Nicolaus Copernicus*, 1823,
litografia**

**Étienne-Jahandier Desrochers (1668-1741), *Nicolas Copernic*,
miedzioryt; Bertel Thorvaldsen (1770-1844), Pomnik Mikołaja
Kopernika w Warszawie, brąz, odsłonięty 11 maja 1830 r.**

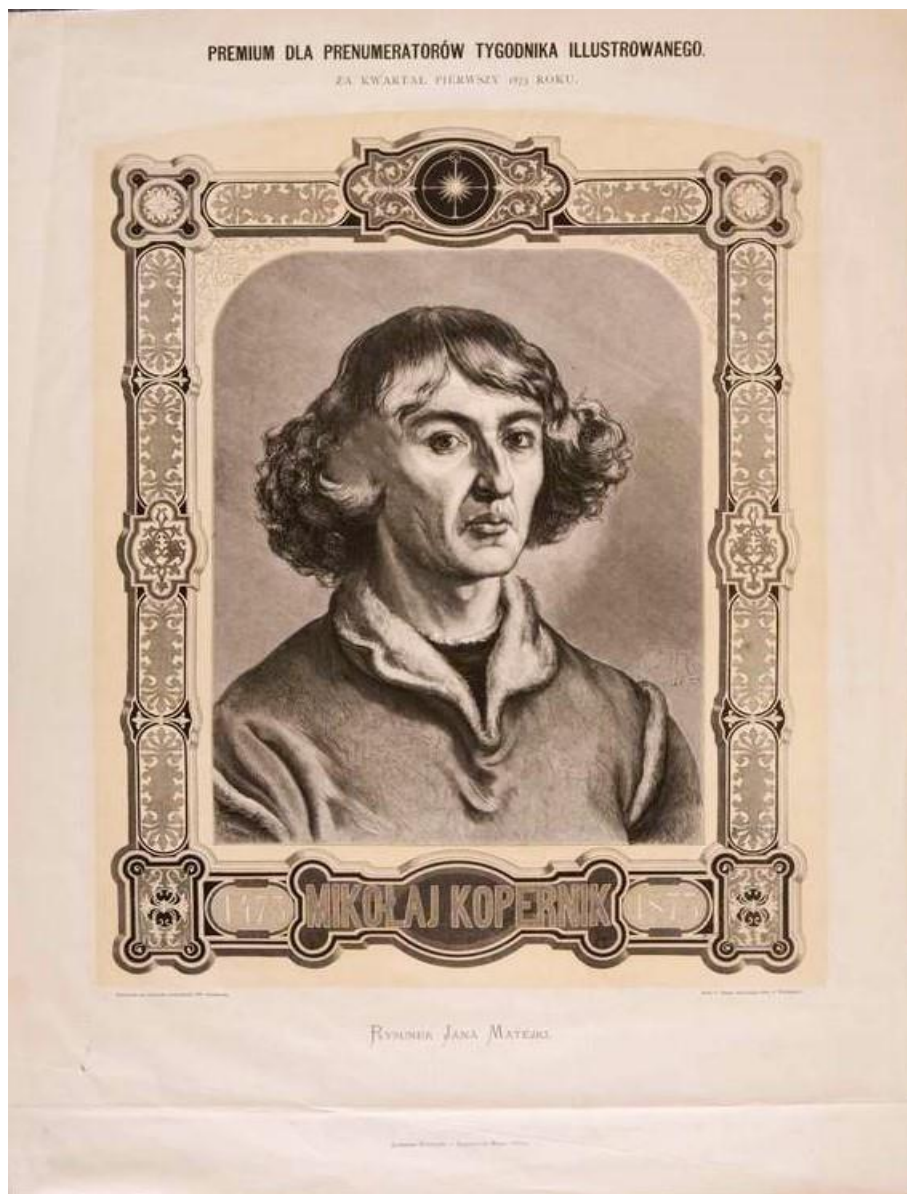
Zbiór rycin króla Stanisława Augusta, T.39, k.26; Jan Feliks Piwarski (1794-1859), Mikołaj Kopernik, pióro, czarny tusz, Gabinet Rycin, Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie

26

Carton Kopermika wjity dla Thorsvaldsoni do Reykjaví
N° 3 Estampe à l'huile decoupe
N. O. 112

Aleksander Regulski (1839-1884), Mikołaj Kopernik wg rysunku Jana Matejki, 1873; wg rysunku Franciszka Tegazza, 1870

**Aleksander Lesser (1814-1884), *Ostatnie chwile Kopernika*,
ok.1873, Rzym, Museo Astronomico e Copernicano**

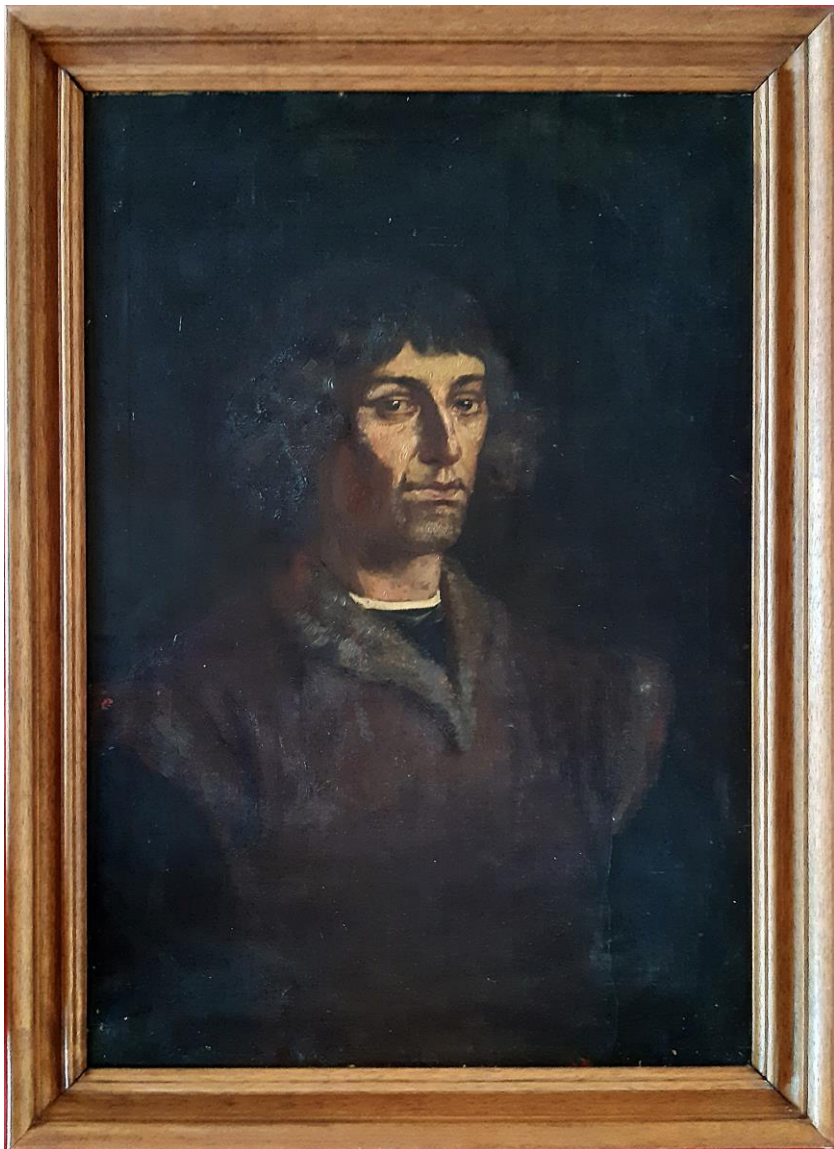
**Teodor Rygier (1841-1913), Mikołaj Kopernik, 1913, biały marmur,
Zamek Królewski w Warszawie; Aleksander Regulski, wg. rysunku
Franciszka Tegazza, rzeźby i medale z Muzeum Kopernikańskiego w
Rzymie**

RICORDO
DELL'INAUGURAZIONE DEL MUSEO COPERNICANO A ROMA

QUESTA BELLA COMPOSIZIONE DI F. TEGAZZO DI VARSAVIA RAPPRESENTA LE PRINCIPALI SCULTURE CHE SI TROVANO NEL MUSEO COPERNICANO. IL BUSTO E LA STATUA DI NICCOLÒ COPERNICO A MANO SINISTRA È LAVORO DI VITTORE BRODZKI DI POLONIA, LA STATUA A MANO DRISSA È DI TEODORO RYGIER DI VARSAVIA, E DUE MEDAGLIONI DEL COPERNICO E GALILEI SONO DI TEODILO GODECKI DI VARSAVIA.

Henryk Siemiradzki (1843-1902), *Mikołaj Kopernik*, 1876, Rzym, Museo Astronomico e Copernicano; *Apoteoza Kopernika*, 1891, niezachowany

Teodor Rygier (1841-1913), Popiersie Kopernika, 1876, Rzym, Museo Astronomico e Copernicano

Cena numeru pojedynczego kop. 20. Ogólnego zbioru numer 984, tom 38.—Serya III. 22 lipca (3 sierpnia) 1878 r.

TYGODNIK

ILLUSTROWANY

Rekopisma pomniejsze. nadsyłane redakcyi Tygodnika, nie zwracają się.

№ 136. Prenumerata w Warszawie t. rocznie rs. 8, półrocznie rs. 4, kwartalnie rs. 2. Warszawa, 3 sierpnia 1878 r. Prenumerata na prowincyi i w cesarstwie kwartalnie rs. 2. Tom VI.

Treść numeru. Popiersie Kopernika (z drzeworytu). — Kronika tygodniowa. — Skryt: Fleminga, powieść (dalszy ciąg). — Wystawa sztuk pięknych w Warszawie—Lista z podróży po kraju (dokończony). — Rozmowa wierszy.—Z życia J. I. Kraszewskiego (z 5 drzeworytami). — Fregatki polski zagraniczej.—Z Galicji.—Czarnecki w Danii (dalszy ciąg g.).—Rozz i Ruth (drzeworyt).—Wystawa powszechna w Paryżu (drzeworyt).—Mahomet (dalszy ciąg). — Kobiety Goethego (dalszy ciąg).—Szachy.—Rebus.—Korespondencja o redakcyi.—Lista prenumeratorów na „Wybór dzieł J. I. Kraszewskiego.”.—„Smie zostaw pomste”, powieść (dalszy ciąg).

Popiersie Kopernika.

DLUTA TEODORA RYGIERA
W WARSZAWIE,
w Muzeum Kopernikowem w Rzymie.

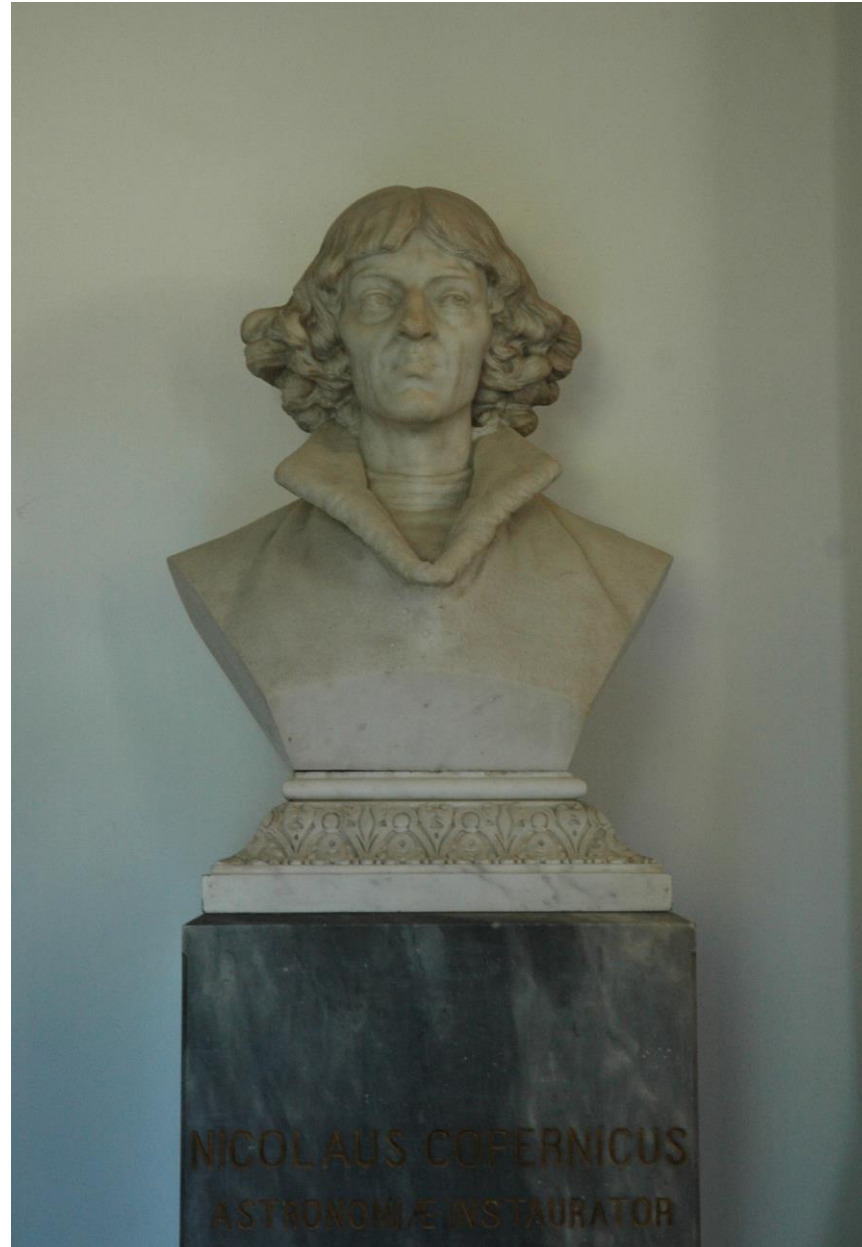
Załączony drzeworyt przedstawia kolosalne popiersie twórcy astronomii tegoczesnej, wykonane mistrznie, w białym marmurze karyjskim, przez utalentowanego rzeźbiarę naszego, Teodora Rygiera. Piękne to dzieło, przenoszące 13 razy wielkość naturalną, przedstawia typ, jaki nam przekazały: portret olejny z XVI stulecia, znajdujący się w zegarze katedry strasburskiej, oraz saskich Reusstra, Boissarda i Falcka. Kopia jego z terracotty znajduje się obecnie na warszawskiej wystawie sztuk pięknych. Odpowiedni popiersiu temu wizerunek olejny wykonał Henryk Siemiradzki, i tym sposobem prawdziwe rysy mistrza toruńskiego zostały odtworzone i umieszczone w Muzeum rzymskiem.

Popiersie Kopernika umieszczono jest na piedestale z ciemnego marmuru, wysokim 1 1/2 metra, a szerokim w podstawie 60 centymetrow. Na głowicy stronie frontowej następujący napis:

Nicolaus Copernicus
Astronomiae Instaurator
Nationis Polonae
Decus, honor, gloria
Lausom adspexisti Thoroniae
Die XIX Februarii an.
MCCCLXXIII
Mortem obiit Frauenburgii
Die XXIV Maji an. MDXLIII.

Polakie wydało go plenię,
Wzetrzymal słońce, wzruszył ziemię.

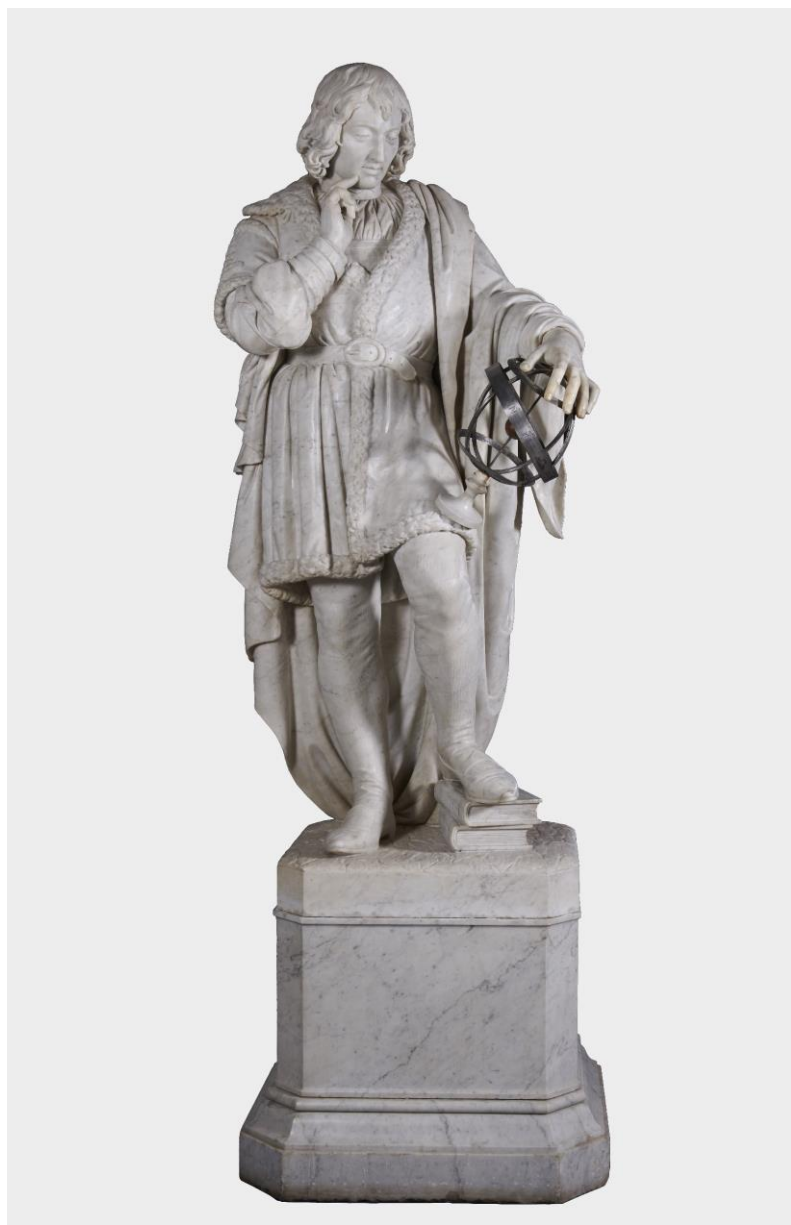
Popiersie Nikolaja Kopernika, w Muzeum Kopernikowem w Rzymie.
Rzeźba Teodora Rygiera.

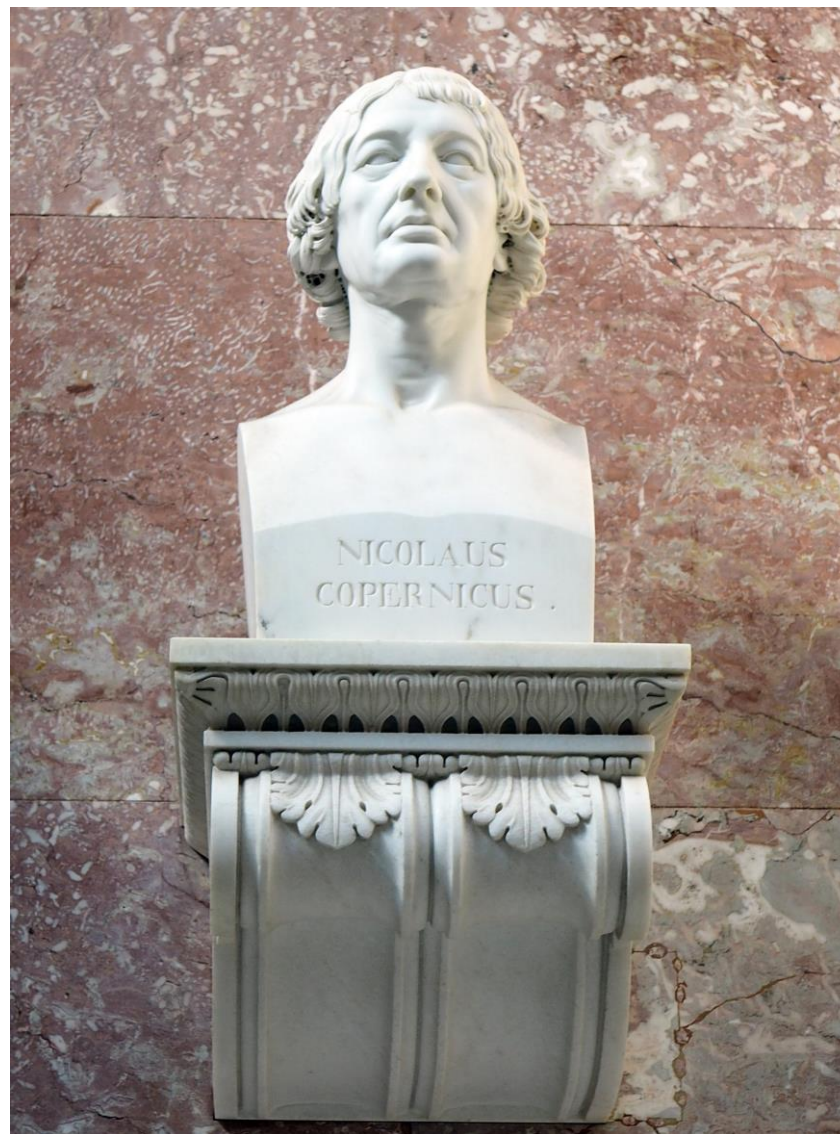
Tomasz Oskar Sosnowski (1810-1886), Pomnik Mikołaja Kopernika, 1873, marmur karraryjski, Rzym, dziedziniec przy Via di San Sebastianello 11; Jan Ligber, Mikołaj Kopernik z konwalia, 1804, technika punktowana

**Wiktor Polearch Brodzki (1826-1904), Mikołaj Kopernik, marmur,
metal drewno, Zamek Królewski w Warszawie; Popiersie Kopernika,
1873, marmur, Rzym, Museo Astronomico e Copernicano**

**Johann Gottfried
Schadow (1764-1850),
Popiersie Mikołaja
Kopernika, 1807,
Walhalla, Donaustauf**

Dziękuję za uwagę